

**R. P. Sebast. Izquierdo Alcarazensis Soc. Iesv, svpremis
Inquisitionis Senatvs Censoris, Et Olim Complvti SS.
Theologiæ Professoris. Pharvs Scientiarvm**

Izquierdo, Sebastián

Lugduni, 1659

Quæst. 3. Quænam propositiones euidentēs, aut aliàs certæ seu per se
notæ, seu demonstratæ exterminis huius disputationis in superioribus
expositis eliciantur, tum inter se, tum cum terminis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95620)

25 Sed dubitari hic solet primò: an ad rationem multitudinis, siue multorum, sit necessarium, quòd quoduis eorum sit in se vnum. Censeo, non esse: quia hoc ipso, quòd quæuis extrema sint inter se distincta sunt multa, siue sit quoduis eorum vnum, siue etiam multa. Vnde multo minus necesse erit, quòd concipiatur vnum formaliter quoduis eorum extremorum, ex quibus multitudo coalescit. Potest enim vnumquodque concipi distinctum à reliquis; atque adeò cum illis faciens multa, quin concipiatur indistinctum in se; atque adeò formaliter vnum, vt satis ex se est notum.

26 Secundò dubitari solet: an in conceptu multitudinis, siue multorum aliqua negatio inuoluatur præter extrema positiua, quæ multa dicuntur? Affirmat Soar. *disp. 4. Met. sec. 6. & lib. 1. de Trinit. cap. 10.* cum aliis. Negat Vazq. *1. p. disp. 129.* etiam cum aliis. Ego eos compono dicens. Si per multitudinem, siue multa intelligamus distincta in se distinctione positiua, multitudo, & multa nullam negationem inuolunt; inuolunt tamen, si intelligamus distincta in se distinctione negatiua. Quid autem vtraque hæc distinctio sit, *num. 17.* tetigimus & latius explicuimus *suprà disp. 13. q. 1. & 2.* recognoscantur *ibi dicta.* Quòd si multitudinem concipiamus, significemusque per negationem vnitatis, vt fieri potest, dicentes, ea multa esse, quæ non sunt vnum (quoduis enim oppositorum citrà medium per negationem alterius exponi potest, & sæpè solet, vt *alibi dictum*) tunc in conceptu multitudinis negatio quadam vnitatis inuoluitur, vt constat. An autem talis negatio realis sit, vel potius rationis, eaque vel supposititia, vel ficta, ex dictis *q. præced.* facile quisque potest colligere. Id namque pendet ex naturâ vnitatis per eam negata, quam *ibi distinctè* explicuimus.

27 Tertiò dubitari solet: an vnitatis vnice, & determinatè sit passio entis; an potius vnitatis, vel pluralitatis sub distinctione, ommissis variis modis dicendi, suppono contra Vazq. *1. p. disp. 128. c. 3.* vni enti, & pluribus, quâ talibus, rationem communem entis dari non posse: quia vnum, & multa, quâ talia aut sunt ex suo conceptu dissimilia, aut saltem inæqualia, proindeque in vnum conceptum communem coire non possunt, iuxta dicenda *infra q. 8.* Id quod ipsa vocabula manifestant, nam *ens* significat vnum, *entia* autem multa; nec datur tertium significans conceptum communem. Quòd si infinitum esse: tum de vno, dum de multis dicitur; id sanè æquiuocè fit, significat enim vnum actum essendi, cum dicitur de vno subiecto, multos autem, cum dicitur de multis; nunquam autem quidpiam commune vni, & multis, propter rationem dictam. Hinc fit primò, vnitatem, vel pluralitatem sub distinctione non posse esse passionem entis præcipientis ab vno, & multis: quia tale ens non datur. Secundò, entis per nomen *ens* in singulari significati vnice, & determinatè esse passionem vnitatem. Tertiò, entium per nomen *entia* in plurali significatorum passionem esse pluralitatem, hoc est, distinctionem in se, à quâ habent talia entia esse plura formaliter, iuxta dicta.

28 Iam verò multa aut realiter, aut solùm per rationem talia esse possunt, multa realiter sunt, quæ inter se realiter distincta sunt: multa verò solùm per rationem, quæ solâ ratione sunt distincta inter se; quocirca multa per rationem tot diuisionibus diuidi possunt, quot distinctio rationis, de quibus iam actum est *suprà disp. 12. & 13.*

Multitudo autem alia est finita, alia infinita. Finita, quæ numerando successiue finiri potest: infinita, quæ secus; Vnde, multitudo finita, & numerus in idem recidunt: *numerus etenim est multitudo vno mensurabilis*, vt definit Arist. *lib. 10. Met. text. 21.* qualis est etiam omnis multitudo finita; vnum quippe aliquoties sumptum, ac successiue repetitum metiri potest quemuis numerum, quamuisque multitudinem finitam; cum tamen multitudo infinita ita mensurari vno non possit, cum sit omnino successiue; atque ideo numerus non est. Ex quo patet, multitudinem vniuersè sumptam quasi genus esse numeri, & multitudinis, quæ non est numerus, vt expresse Aristot. *loco citato.*

Aduerto, ad extremum huius quæstionis, tamen si negationes entium sint à parte rei merè nihil nostro modo eas concipiendi, & per quamdam æquiualentiam suam vnitatem, aut pluralitatem habere, vt suum esse habeant, iuxta doctrinam stabilitam *disp. 9. q. 3.* dicitur autem esse vna negatio, quæ vnius entis remotio est, plures autem, quæ plurium, vt ex dicendis amplius constabit.

QVÆSTIO III.

Quanam propositiones evidentes, aut alias certa, seu per se notæ, seu demonstratæ ex terminis huius disputationis in superioribus expositis eliciantur, tum inter se, tum cum terminis præcedentium collatis.

Dico, elici, quæ sequuntur.

Propositio 1.

Quod semel est vnum, semper, & necessariò est vnum, & quæ semel sunt plura, semper, & necessariò sunt plura.

Est evidens ex ipsis terminis; cum constet, vnitatem, & pluralitatem reales, de quibus solùm est sermo in propositione, ex prædicatis omnino necessariis esse subiectorum, quibus conueniunt, vt sunt identitas, & distinctio, in quibus fundantur.

Propositio 2.

Vnum, quâ ratione est vnum esse plura, aut plura, quâ ratione sunt plura esse vnum impossibile est.

Quia vnitatis, & pluralitatis sub eadem ratione penitus sunt oppositæ, vt constat, æquè, ac identitas, & distinctio: sic nec vnus homo potest esse plures homines, nec plures homines possunt esse vnus homo, &c. Habet autem propositio locum suâ seruata proportionem, tam in vnitatis, & pluralitate rationis, quàm in vnitatis, & pluralitate reali. Vtrique enim inuicem æquè opponuntur, vt etiam constat.

Propositio

Propositio 3.

- 34 Vnitas, & pluralitas rerum ad earum essentiam physicam spectat intrinsecè.
Sicut earum identitas, & distinctio, in quibus fundantur, iuxta *prop. 8. datam disput. 13. quæst. 3.* in quam hæc recidit.

Propositio 4.

- 35 Vbiūmque sunt res vna, vel plures, ibi esse vnitatem, vel pluralitatem earum necesse est.
Sicut earum identitatem, & distinctionem, iuxta fundantur, iuxta *proposit. 9.* eiusdem quæstionis, recidit.

Propositio 5.

- 36 Quæ alicubi sunt vnum, aut multa, vbiūmque per se sint, erunt vnum, aut multa.
Hæc etiam recidit in *proposit. 10.* eiusdem quæstionis, eademque conclusoria habet, ac illa. Recognoscantur.

Propositio 6.

- 37 Vbiūmque sunt multa, ibi esse vnum necesse est, non tamen e conuerso.
Quia multitudo ex vnitatibus componitur: vbiūmque autem est compositum, ibi esse aliquam eius partem omnino est necessarium; sed non vice versâ, vt est notum.

Propositio 7.

- 38 Multitudo cum vnitatē in se inclusa connexa est non mutuo, atque adeo posterior illa suâ naturâ in serie connexionis.
Prior pars propositionis ex præcedente, & ex se constat: quia multitudo sine vnitatē in se inclusa esse non potest: vnitas verò, bene esse potest sine multitudine, nisi cum aliis vnitatibus multitudinem componentibus sit connexa. Quod causale, siue accidentarium erit ad rem: posterior autem pars ex dictis *disp. 15.* manifesta est.

Propositio 8.

- 39 Vnum, & multa contrariè citra medium opposita sunt.
Quia plane sunt extrema opposita, iuxta *propos. 2.* & non contradictoria, siquidem aliud alterius negatio non est. Sunt ergo opposita contrariè; Citra medium autem, quia impossibile est quidpiam esse, quin sit vnum, aut multa, atque hæc impræsentiarum sint satis; quia de terminis huius disputationis mixtis cum aliis plura iam in præcedentibus dicta sunt.

QVÆSTIO IV.

Quid sit vniuersale.

- 40 Quatuor potissimum modis solet vox vniuersale usurpari. Primò pro vniuersali in causando, quale est causa aut ad omnes; aut ad plerumque effectus concurrens, vt Deus, cœli, planetæ, & cætera huiusmodi. Secundò pro vniuersali in

significando, quale est vox ad plura significanda se extendens, vt istæ, *viuens, animal, homo,* & similes. Tertiò pro vniuersali in representando, quale est cognitio humana voci vniuersali respondens, & eadem plura, quæ talis vox significat, eodemque modo representans. Quartò denique pro vniuersali in prædicando, aut etiam in essendo, quale est conceptus obiectiuus per cognitionem vniuersalem cognitus, per vocemque vniuersalem significatus. Ergo in præsentī de vniuersali hoc quarto modo usurpato nobis sermo est.

Quod sic definit Aristoteles lib. 7. *Metaphysicæ*, 4. cap. 1. 3. text. 45. *Hoc enim dicitur vniuersale, quod pluribus inesse natum est.* Et lib. 1. *Perihem.* cap. 5. ita habet. *Dico autem vniuersale, quod de pluribus natum est prædicari, singulare verò, quod non ut homo quidem vniuersale est, Plato verò eorum, quæ singularia sunt.* Et lib. 1. *Post.* cap. 8. *Tamen verum est dicere necessariò, vnum esse de pluribus prædicandum.* Nam si id non sit vniuersale sanè non erit. *Esse igitur vnum quid oportet, idemque de pluribus non solum communi nomine prædicandum.* Et lib. 2. *Post.* cap. 1. Loquens de vniuersali ait: *Quod est vnum præter multa, quodque in omnibus illis vnum inest.* Denique lib. 1. *de part. animal.* cap. 4. dicit: *Quæ enim in pluribus insunt, hæc vniuersalia appellamus.* Ex quibus has duas definitiones vniuersalis desumunt Auctores communiter. *Vniuersale est vnum potens esse in pluribus. Vniuersale & vnum potens prædicari de pluribus.* Quarum primam essentialē, secundam descriptiuam dicunt, quia prius est in naturâ vniuersali posse esse in pluribus siue eis conuenire, quàm posse prædicari de pluribus; atque ita primum essentia, secundum verò proprietates vniuersalis reputatur.

Igitur vniuersale ita est vnum conueniens pluribus, vt formaliter, seu logicè idem reperiatur in singulis; tamen realiter, seu physicè distinctum in singulis, multiplicatimve inueniatur. Hoc enim præ se ferunt verba Aristotelis, & experientia manifestat. Eundem quippe conceptum obiectiuum vendicat sibi in mente nostrâ, eademque subinde voce significatur animal abstractum ab homine, & bruto, atque in ipsis per eorum differentias contractum; tamen animal hominis, & animal bruti sumpta seorsim tum ab se inuicem, tum ab animali communi vtrique realiter distincta sint. De quo plura in sequentibus. Itaque defectu vnitatis aggregatum plurimum cum distinctione conceptuum non est vniuersale, etsi in plura ipsa diuisibile, seu multiplicabile sit. Defectu autem identitatis in singulis compositum physicum non est vniuersale, quia licet sit vnum, & multiplicabile in plura, nimirum in partes, ex quibus constat; non tamen ita vt maneat idem in singulis formaliter, seu logicè. Defectu denique multiplicationis in plura essentia diuina non est vniuersalis; tamen vna sit, & conueniens pluribus, nempe tribus personis, eademque manens in singulis.

De quo vltimo puncto vide plura apud Conimb. 43 in *Præf. Porphyrii quæst. 8. art. 4.* vbi censent casu, quod eadem albedo in multis subiectis poneretur, tamen essent multa alba sumpta adiectiuè, conceptum tamen albi etiam adiectiuè usurpatum, nequaquam fore vniuersale respectu talium subiectorum defectu multiplicationis formæ albedinis in eisdem. In hoc tamen mihi non placent, quia fat est ad vniuersalitatem concreti albi in casu dicto, quod illud ratione subiecti realiter sit multiplex.